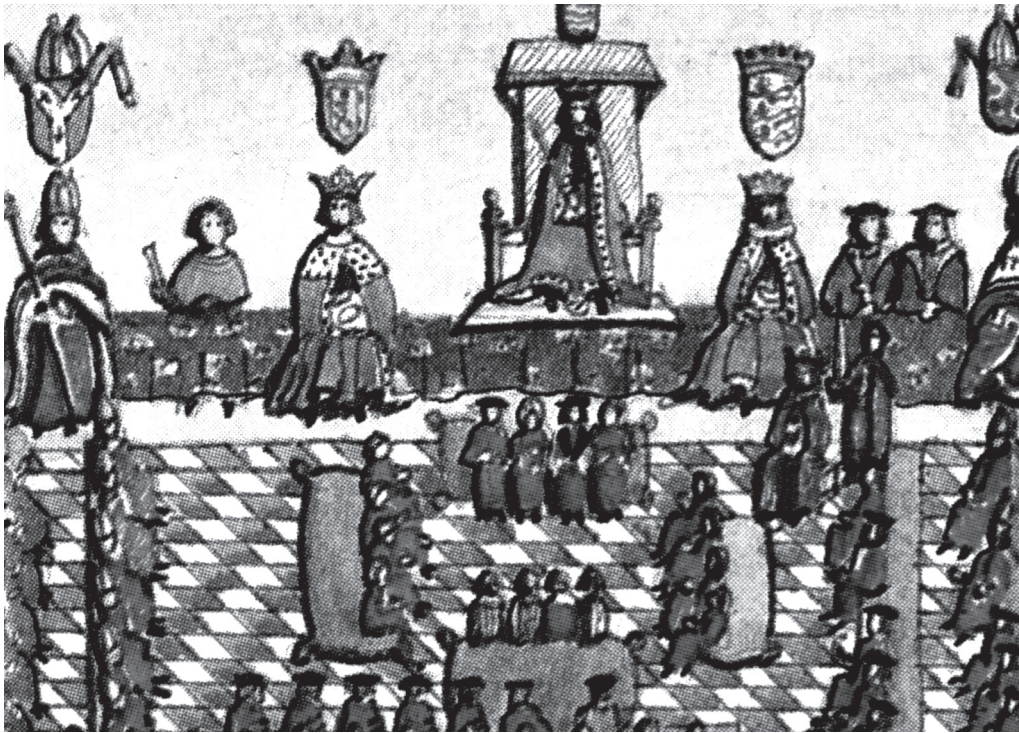

ЕДВАРД I НА СЈЕДНИЦИ ПАРЛАМЕНТА

који је изазвала црна смрт описан је у Бокачовом дјелу *Декамереон*, чији је књижевни оквир група богатих људи који се крију од заразе и повиједају приче да прекрате вријеме. Процењује се да је у цијелој Европи тада умрло између 1/4 и 1/3 становништва. У пренасељеним и нехиђијенским градовима проценат је често био и већи. Куга се периодично враћала вијековима, опстајући међу глодарима. Посљедице куге нису ишле у корист вишим класама, племству и свештенству, који су убирали ренте и држали надничаре.

другим државама, као што је Estates-General у Француској, Cortes у Шпанији и Diet у Њемачкој. Подржани од ових институција, краљеви су могли подизати порезе и плаћати војску. То значи да више нису били зависни од феудалаца, када је заштита у питању. До XVI вијека феудални систем је потпуно укинут.

РАЗВОЈ ГРАДОВА И ТРГОВИНЕ

ЗЛАТНИ ФРАНЦУСКИ НОВАЦ

Трговци и занатлије уклопили су се у феудални систем. Насељавали су се у градовима и живјели од продаје робе или других послова за стицање новца. У XI вијеку почели су се удруживати у посебна удружења мајстора једне струке — еснафе. Окупљали су се ради контроле над радном сиротињом (шегртима), квалитетом робе, ради слања робе, наплате дугова и заштите од локалног објесног феудалца. Развијени трговачки градови удруживали су се у посебне савезе — ханзе. Најпознатији ханзетски савез био је савез њемачких градова са сјевера (Хамбург, Либек...). У многим мјестима краљеви и племићи продају повеће еснафима, дозвољавајући им

управу градом. До 1500. године неки велики градови у Италији, као што су Фиренца и Венеција, постају независне државе са својом влашћу. Комплексна економија је скоро захватила Европу. Ломбарди, трговци са сјевера Италије, први су увели банковни систем у XIII вијеку. Други су их слиједили, попут породице Медичи из Фиренце, што је допринијело коначном распаду феудализма.

ГЛАД И КУГА

Почетком XIV вијека неповољни временски услови проузроковали су веома слабу жетву, која је за посљедицу имала глад (1315-1317). Међутим, након гладних година, десило се нешто можда још и горе од глади. Била је то куга, познатија као црна смрт. Половином XIV вијека зараза је опустошила становништво од Кине до Индије, и од Гренланда до Марока. По свему судећи, пренијета је у Европу на бродовима који су пловили са југа Русије, или са Блиског истока, гдје се појавила раније него у Европи. Страх

1) **Феудализам** — облик уређења у коме су сељаци везани за земљу која није њихова, већ припада племству.

2) **Феуд** — (новолатински *feudum*) — имање које су владари давали витезовима на уживање као насљедну својину, а који су за узврат имали обавезу вјерности и помагања у рату.

3) **Феудалац** — земљопосједник, присталица феудализма.

4) **Вазал** — (новолатински *vasallus*) — поданик, човјек подређен нечијој власти.

Коришћена литература:

1. Jane Chisholm *Датуми из свјетске историје*, Свјетлост, Сарајево, 1999.
2. Joseph H. Lynch *Историја средњовјековне цркве*, Clio, 1999.
3. Милан Вујаклија *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд, 1975.

Илустрације:

1. Група илустратора *Датуми из свјетске историје*

ПОГРЕБ ЕЛИЗАБЕТЕ I